

Policy för investerings- hantering i Tjörns kommun

Dokumenttyp och Beslutsinstans: Policy Kommunfullmäktige	Dokumentnamn: Policy för investeringshantering i Tjörns kommun	Dokumentansvarig: Budgetekonom/Controller, Ekonomiavdelningen
Fastställd/Upprättad: 2017-01-26, § 26	Dokumentet gäller för: Hela Tjörns kommun	Giltig till och med: Tills vidare

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
1.1	Syfte	3
1.2	Mål	3
1.3	Styrdokument	3
2.	Förutsättning för investering	3
2.1	Inventarier, bilar, maskiner	3
2.2	Fastigheter, tekniska anläggningar	4
3.	Kapitalkostnader	4
3.1	Avskrivning	4
3.2	Internränta	5
3.3	Internränta för taxefinansierad verksamhet	5
4.	Utrangering och försäljning	5
4.1	Utrangering	5
4.2	Försäljning	5
4.3	Uppföljning av utrangering och försäljning	6
5.	Ansvarsfördelning	6
5.1	Ansvar för fastighets- och lokalinvesteringar	6
5.2	Ansvar för avgiftsfinansierade investeringar	6
5.3	Ansvar för övriga investeringar	7
6.	Budgetering av investeringar	7
6.1	Årsanslag	8
6.2	Totalanslag	8
7.	Starttillstånd	8
8.	Uppföljning av investeringsprojekt – avvikelshantering	8
9.	Slutredovisning av investeringsprojekt	9
10.	Utfördelning av centralt anslag avseende driftkonsekvenser av färdigställda investeringar	9

1. Inledning

I följande dokument presenteras riktlinjer för investeringshantering i Tjörns kommun.

1.1 Syfte

Syftet med styrdokumentet är att tydliggöra vad en investering är och hur en investeringar hanteras från planering/budgetering till slutredovisning.

1.2 Mål

Målet med riktlinjerna är att ha god kontroll över investeringshanteringen i Tjörns kommun.

1.3 Styrdokument

Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation.

2. Förutsättning för investering

En investering är en anskaffning av fast eller lös egendom för stadigvarande bruk eller innehav och ska ingå i kommunens anläggningsredovisning. Investeringen blir en tillgång som förväntas ge ekonomiska fördelar eller servicepotential i framtiden.

- Investeringen ska ha en nyttjandeperiod på minst tre år.
- Anskaffningsvärdet ska vara högre än ett halvt basbelopp.
- Det är sannolikt att investeringen ger framtida ekonomiska fördelar eller servicepotential för kommunen.
- Anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt

Tillgångens avskrivningsbara belopp (värde) fördelas över dess nyttjandeperiod i form av avskrivning. Avskrivningen blir en kostnad för brukaren/verksamheten som fördelas över dess nyttjandeperiod.

När investering är beslutad i investeringsbudget och starttillstånd ges kallas investeringen för investeringsprojekt.

2.1 Inventarier, bilar, maskiner

Resurser som förbrukas under flera år, såsom kontorsinventarier, bilar och maskiner kallas vanligen med ett gemensamt namn för inventarier. Inköp av inventarier med en livslängd på mer än tre år ses som investeringar. Inköp av inventarier som har en livslängd kortare än tre år ska hanteras i driftsredovisningen.

2.2 Fastigheter, tekniska anläggningar

Vid investering ingår samtliga kostnader i anskaffningsvärdet. Som exempel är projekteringskostnader, inköpspris, iordningsställande av plats, material, leverans och hantering, installation, konsulttjänster, lagfart m m. Eventuella förstudier före beslut om investering ska ingå som en del i den löpande driftredovisningen.

Tillkommande utgifter för materiell anläggningstillgång ska läggas till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda och/eller servicepotential förbättras. Exempel är åtgärder som förlänger den beräknade nyttjandeperioden, höjer kapacitet/servicepotential, avsevärt förbättrar kvaliteten eller avsevärt minskar produktionskostnaderna. Andra tillkommande utgifter ska redovisas som kostnader i den period de uppkommer.

Utgifter för reparation och underhåll av anläggningstillgångar som syftar till att vidmakthålla tillgångens egenskaper ska redovisas som en kostnad den period den uppkommer.

Hantering av investeringsfrågor avseende ny-/till- eller ombyggnad i lokaler avsedda för kommunens verksamhet utförs på beställning. När Tjörns Bostads AB utför investeringen hanteras detta i särskild ordning.

3. Kapitalkostnader

I den interna redovisningen belastas rätt verksamhet med de kapitalkostnader som en investering förorsakar. En omläggning från 2017 innebär att kapitalkostnader avseende investeringar startar när projektet är avslutat, istället för som tidigare året efter färdigställandet.

3.1 Avskrivning

För att bestämma kostnaden för den del av investeringen som förbrukats under en period måste man periodisera utgiften.

Kostnaden för den del av investeringen som förbrukats under en period kallas för värdeminskning eller avskrivning.

Exempel:

Möbler till ett klassrum köps in för 100.000 kr. Möblerna beräknas ha en nyttjandetid på 10 år. Kostnaden/förbrukningen på ett år blir $100.000 \text{ kr} / 10 \text{ år} = 10.000 \text{ kr}$.

Värdeminskningen, avskrivningen eller kostnaden för möblerna kommer att belasta resultatet med 10.000 kr/år.

Kommunen tillämpar linjär avskrivning som sker med vägledning av de avskrivningstider/intervall som rådet för kommunal redovisning (RKR) förespråkar.

Komponentavskrivning ska tillämpas i de fall då betydande och fysiskt klart identifierbara delar av anläggningen har väsentligt olika nyttjandetider enligt rådet för kommunal redovisning, RKR 11.4. Det innebär att olika avskrivningstider ska tillämpas för olika delar av en investering. Återanskaffning av komponent redovisas som ny anläggningstillgång och eventuellt kvarvarande restvärde för den ersatta enheten kostnadsförs.

Strävan efter en rättvisande bild är utgångspunkten vid fastställande av avskrivningstider. Det är viktigt att avskrivningstiderna speglar den faktiska resursförbrukningen. Samma typ av objekt kan därmed ha olika långa avskrivningstider beroende på hur/var/av vem det används. En lokal bedömning av den förväntade nyttjandetiden ska göras med hjälp av exempelvis tidigare erfarenhet och teknisk expertis i samråd med ekonomiavdelningen. Om tvist uppstår kring vilken avskrivningstid som ska tillämpas avgör ekonomichefen slutligen detta. Avskrivningstiden bestäms i samband med att starttillstånd begärs för investeringsprojektet.

3.2 Internränta

Dessutom tillkommer även internränta i kapitalkostnaden. Denna beräknas på det bokförda värdet och kan jämföras med räntan på ett banklån. Istället för att låna hos banken för att köpa en anläggningstillgång lånar Tjörns kommun ut sina pengar. Verksamheterna belastas med en internränta vid investeringen. Internräntan följer den internränta som SKL (Sveriges kommuner och landsting) anger för året. Justering av räntenivå mellan åren påverkar inte tilldelad budgetram.

3.3 Internränta för taxefinansierad verksamhet

För kommunens taxefinansierade verksamheter som är vatten- och avlopp samt avfall hanteras internräntan i särskild ordning enligt gällande va- och avfallslagstiftning samt enligt gällande praxis. Internräntan följer den internränta som SKL (Sveriges kommuner och landsting) anger för året.

4. Utrangering och försäljning

Anläggningstillgångar kan huvudsakligen tas ur verksamheten på två sätt.

4.1 Utrangering

Tillgången har inget värde för verksamheten. Den kan vara förstörd, ha stulits, kasserats eller på annat sätt vara oanvändbar. Om tillgången vid utrangeringen ej är avskriven ska det bokförda värdet skrivas bort och resultatföras.

4.2 Försäljning

Då en tillgång säljs ska prissättningen alltid vara marknadsmässig. Underskott mot det bokförda värdet ska skrivas bort och resultatföras i verksamheten. Ansvarig för beslut om försäljning tas enligt delegeringsordningen.

4.3 Uppföljning av utrangering och försäljning

Förvaltningschef/sektorchef ansvarar för att rapportera till ekonomiavdelningen om försäljning eller utrangering av anläggningstillgångar har skett så anläggningsregistret uppdateras utifrån det.

Bokföring av försäljning och utrangering ska ske en gång på år vid årsbokslutet.

5. Ansvarsfördelning

Ansvar avser projektets samtliga delar, från planering, budgetering, upprättande av starttillstånd, uppföljning, upprättande av slutredovisning mm och beskrivs nedan. Ytterligare interna rutiner kan upprättas utöver nedanstående.

5.1 Ansvar för fastighets- och lokalinvesteringar

Lokalsamordnare

Lokalsamordnaren har det övergripande ansvaret för kommunens fastighets- och lokalinvesteringar och ansvarar ytterst för att tillsammans med berörda (beställare och utförare) planera, ta fram underlag till budget, upprätta starttillstånd, löpande följa upp samt upprätta slutredovisning av samtliga investeringsprojekt inom fastighets- och lokalområdet.

Lokalsamordnaren skall vidare vara aktiv med att se på nya lösningar som är verksamhetsfrämjande.

Beställare

Nämnden är beställare och förvaltningschef/sektorchef har det yttersta ansvaret gentemot nämnden för projektets genomförande. Förvaltningschef/sektorchef utser en representant som benämns ”beställarens representant” (BR). Denna person skall vara kontaktpersonen i det löpande arbetet och byggmöten mm tillsammans med utförarens projektledare och lokalsamordnaren. Se vidare instruktioner i lokalmanualen.

Utförare

I de fall Tjörns Bostads AB utför investeringen utser de en projektledare.

5.2 Ansvar för avgiftsfinansierade investeringar

Sektorchef

Sektorchefen har det övergripande ansvaret för kommunens vatten och avloppsinvesteringar samt renhållningsinvesteringar. Sektorchefen ansvarar ytterst för att planera, ta fram underlag till budget, upprätta starttillstånd, löpande följa upp samt upprätta slutredovisningar av samtliga investeringsprojekt inom vatten och avlopp samt renhållning.

Beställare

Nämnden är beställare och sektorchefen har det yttersta ansvaret gentemot nämnden för projektets genomförande.

Utförare

Teknisk chef utser en representant som benämns projektledare. Denna person skall vara kontaktpersonen i det löpande arbetet och byggmöten mm tillsammans med entreprenörens projektledare.

5.3 Ansvar för övriga investeringar

Förvaltningschef/sektorchef

Förvaltningschef/sektorchef ansvarar ytterst för att planera, ta fram underlag till budget, upprätta starttillstånd, löpande följa upp samt upprätta slutredovisningar av samtliga investeringsprojekt inom sin förvaltning.

Beställare

Nämnden är beställare och förvaltningschef/sektorchef har det yttersta ansvaret gentemot nämnden för projektets genomförande.

Utförare

Förvaltningschef/sektorchef utser en representant som benämns projektledare. Denna person skall vara kontaktpersonen i det löpande arbetet.

6. Budgetering av investeringar

Som underlag till investeringsbudget ska förvaltningschef/sektorchef inkomma med en begäran i form av en **projektbeskrivning** för varje projekt. Projektbeskrivningen ska innehålla en beskrivning av projektets innehåll, total investering, fördelningen i tiden och driftkonsekvenser av investeringen, effektiviseringar samt ytterligare underlag som finns tillgängligt. För större projekt ska kalkylen särskilja kostnaden för projektering då ett första starttillstånd ska sökas avseende projekteringen för att säkerställa en bättre beräkning av totalinvesteringen.

Kommunens investeringsbudget beslutas av kommunfullmäktige och är uppdelad i skattefinansierad verksamhet (totalt belopp per nämnd och år) och avgiftsfinansierad verksamhet (vatten och avlopp, avfall med totalt belopp per år). Investeringsbudgeten omfattar fem år. Som bilaga finns en specifikation per investeringsprojekt för dessa fem år. Fördelning av eventuella totalbelopp som ex. vatten och avlopp samt gång och cykelvägar upprättas och beslutas av respektive nämnd. Centralt anslag budgeteras för att finansiera driftkonsekvenser av investeringar. Den totala driftkostnaden finansieras som huvudregel till 80 procent från centralt håll, resterande 20 procent finansieras av beställande nämnd. Undantag från huvudregeln kan vara investeringar som exempelvis gång- och cykelvägar. Begär nämnd en annan finansiering än 80 procent av driftkostnaden ska detta beslutas av kommunstyrelsen.

Om projekt som varit med i tidigare beslutade investeringsbudgetar saknas i ny upprättad och beslutad investeringsbudget så är huvudregeln att detta projekt utgått. Om beställare hänvisar till tidigare projekt som ej är med i nu gällande investeringsbudget får frågan prövas av **kommunstyrelsen**.

6.1 Årsanslag

Investeringsprojekt som återkommer årligen t ex anskaffning av inventarier (reinvestering), har ett så kallat **årsanslag** som inte kan flyttas med mellan åren. Denna typ av projekt behöver inte något starttillstånd av kommunstyrelsen utan endast ett starttillstånd från respektive nämnd. Driftskonsekvens ska täckas inom befintlig budgetram och inte genom det centrala anslaget för ”driftkonsekvenser av investeringar”.

6.2 Totalanslag med eventuell fördelning av kostnad per år

Projekt som inte är en reinvestering får ett **totalanslag**. Totalanslaget visar projektets totala tillåtna kostnad samt en fördelning av kostnaden över tid.

Fördelning av totalanslagets kostnad mellan åren är preliminära och tidsförskjutning av anslagen redovisas i den löpande uppföljningen och slutligen i slutredovisningen.

Samtliga investeringsbelopp ska anges i den prisnivå som gäller för årsbudgeten (år1).

7. Starttillstånd

Starttillstånd som ligger inom budgeterat totalanslag beslutar respektive nämnd eller styrelse. Vid avvikelse över detta eller om nämnd begär en annan finansiering än 80 procent av driftkostnaden ska starttillstånd lyftas via nämnd eller styrelse till kommunstyrelsen för beslut. För större projekt ska det budgeteras och sökas starttillstånd för projektering för att möjliggöra en säkrare bedömning av projektets totala kostnad.

Om beställare hänvisar till tidigare projekt som ej är med i nu gällande investeringsbudget får frågan om starttillstånd och finansiering prövas i kommunstyrelsen.

8. Uppföljning av investeringsprojekt - avvikelshantering

Investeringsbudgeten följs upp under året i samband med månadsuppföljningar i respektive nämnd samt i årets två delårsbokslut i kommunfullmäktige. Uppföljningen till nämnd är mer detaljerad och visar hur investeringen/projektet går mot projektets starttillstånd. En redovisning och analys lämnas med hittills upparbetade kostnader samt prognos mot årets budget och projektets totala budget. Uppföljningen till kommunfullmäktige i delårsbokslutet redovisas på en mer övergripande nivå.

Avviker projektet totalt mer än 10 procent eller mer än 1,0 mkr mot beslutat starttillstånd ska särskild skrivning upprättas och prövas i kommunstyrelsen som tar beslut på en eventuell revidering av starttillstånd.

Nämnd kan förändra den årliga fördelningen av ett projekts anslag. Anslag för ett projekt kan flyttas fram i tiden samtidigt som ett annat projekt kan tidigareläggas. Detta under förutsättning att beslutat starttillstånd för aktuella projekt hålls samt att nämndens totala investeringsbudget för året hålls.

9. Slutredovisning av investeringsprojekt

Slutredovisning sker löpande under året och redovisas i samband med årets två delårsbokslut och årsbokslutet.

När ett investeringsprojekt med ett starttillstånd över 10 mkr är avslutat ska en slutredovisning lämnas till nämnden av förvaltningschef eller sektorchef och därefter vidare till kommunfullmäktige.

När ett investeringsprojekt med ett starttillstånd på 10 mkr eller lägre är avslutat ska en slutredovisning lämnas av förvaltningschef eller sektorchef till berörd nämnd.

10. Utfördelning av centralt anslag avseende driftkonsekvenser av färdigställda investeringar

I budget ligger ett centralt anslag för driftkonsekvenser av investeringar.

Driftkonsekvens startar när investeringen är utförd avseende kapitalkostnader för ”kommunala investeringsprojekt”.

Övriga investeringsprojekt som utförs av Tjörns Bostads AB faller ut som hyra när ny-, om- eller tillbyggnad av fastigheter är färdigställda under året. Till detta kommer också eventuella personal- eller övriga driftkostnader.

Ekonomiavdelningen ansvarar för att fördela ut detta anslag i den takt och maximalt till de belopp som budgeterats/beslutats som huvudregel 80 procent av den totala driftkostnaden. Undantag från huvudregeln kan vara investeringar som exempelvis gång- och cykelvägar. Om nämnd begär en annan finansiering än 80 procent av driftkostnaden ska detta lyftas via nämnd till kommunstyrelsen för beslut. Utfördelning av driftkonsekvenser görs i samband med månadsuppföljningar och delårsbokslut i dialog med förvaltningarna. Ramjustering beslutas av kommunfullmäktige.